

РЕШЕНИЕ

№ 5854

гр. София, 15.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, X КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 17.09.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Весела Цанкова
ЧЛЕНОВЕ: Красимира Милачкова
Елеонора Попова

при участието на секретаря Детелина Начева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **4736** по описа за **2021** година докладвано от съдия Елеонора Попова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ и чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по касационна жалба вх. № 10080/23.03.2021г., подадена от адв.С. К., процесуален представител на К. Д. И., изтърпяващ понастоящем наказание "лишаване от свобода" в Затвора - П., Първо отделение, 3-та група, и касационна жалба вх. № 16803/17.05.2021г., подадена лично от К. Д. И., срещу Решение № 1108/22.02.2021г. на Административен съд – София [населено място] отделение, 18 състав, постановено по адм. д. № 2636 по описа на съда за 2020 г., с което е отхвърлен предявеният от К. Д. И. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г. като погасен по давност, а и за периода от 04.03.2015 г до 05.08.2015 г.– като неоснователен и недоказан.

Касаторът излага твърдения за неправилност и незаконосъобразност на решението. И. твърди нарушение на съдопроизводствените правила, т.к. едноличният състав на АССГ не уважил искането му за допускане на разпит на свидетели, както и не уважил изричното му искане да участва лично в проведеното открито съдебно заседание. Не е

имал възможност да се срещне и да разговаря с назначения му служебен защитник и поради тази причина не е имал възможност да съгласува с него исканията си към съда, както и линията си на защита. Посочва, че е нарушен чл.8, ал.1 от АПК, т.к. делото е разгледано без негово присъствие и решено в едно заседание. Иска са се отмяна на решението на едноличния състав на административния съд. Настоява изрично за лично присъствие в съдебно заседание.

В съдебно заседание, касаторът, редовно призован, явява се лично и с адв. К.. Заявява, че поддържа касационната жалба, както и допълнението към нея. Претендира връщане на делото на друг състав на АССГ поради недопускане на разпит на свидетели, неназначаване на вещо лице, както и поради това, че не е участвал в производството.

Ответникът по касация, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, редовно призован, представлява се от юрк.В., която оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа представения по делото писмен отговор, в който са изложени доводи за неоснователност на жалбата. Моли решението да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор К., моли касационната жалба да бъде отхвърлена, а решението на едноличния състав на Административен съд – София град да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Административен съд – София град, като взе предвид становищата на страните и извърши проверка на обжалваното решение на посочените касационни основания, съгласно разпоредбата на чл. 218, ал. 1 от АПК и след служебна проверка за допустимостта, валидността и съответствието на решението с материалния закон по реда на чл. 218, ал. 2 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационните жалби са ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМИ като подадени в срок и от лице с правен интерес от оспорването.

Разгледани по същество, са частично основателни.

Обжалваното решение е постановено в производство по чл. 284, ал.1 от ЗИНЗС, образувано по иск на К. Д. И. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за претърпени неимуществени вреди за периода от 27.06.2008г. до 05.08.2015г., изразяващи се в това, че причинените вреди произтичат от противоправни действия и бездействия на специалисти от здравните служби на ответника, изразяващи се в поставяне на грешни диагнози и неправилно лечение на психиатрично заболяване, вследствие на което симптомите са се изострили и състоянието на ищеца се е влошило. АССГ, 65-ти състав е отхвърлил иска на лишения от свобода за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г. като погасен по давност, а и за периода от 04.03.2015 г до 05.08.2015 г.– като неоснователен и недоказан.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства първостепенният съд е приел за установено, че И. пребивава понастоящем в Затвора [населено място], в изпълнение на наказание „лишаване от свобода“. Преди това е бил настаняван в затворите в [населено място] и Б. дол. За първи път е диагностициран с психиатрично заболяване – „Наркомания. Кокаинов тип. Промяна на личността“ през 2005г. във връзка с провеждане на хирургично лечение, поради поглъщане на чуждо тяло. По време на престоя си в местата за лишаване от свобода И. е лекуван многократно, като са му поставяни последователно диагнози „Психопатия. Невротична декомпенсация“,

„Смесено тревожно – депресивно разстройство“, „Зависимост към алкохол, кокаин и амфетамин“, „Асоциално поведение“, „Параноидна шизофрения“ /представени по делото Епикризи от 2008г., 2009г., 2012г., 2014г. 2015г. на л.10-л.16 от дело 2636/20 по описа на АССГ/. Тези диагнози са потвърдени и при последващи прегледи и хоспитализации през 2017г., 2018г. и 2019г., както и в Експертно решение №0545 от 18.02.2020г. В последното е поставена обобщена диагноза „Специфични разстройства на личността“, като е констатирано, че освидетелстваният страда от „личностово разстройство от емоционално-неустойчивия кръг, с персистиращи невротични и тревожно-хиподепресивни оплаквания“. В същото е посочено още, че липсват убедителни данни за психопатологична продукция.

Съдът е посочил, че от представените по делото епикризи и решения на ТЕЛК, категорично е установено, че ищецът страда от психиатрично заболяване. От приложената Епикриза от 15.11.2005г. на СБАЛЛС С.- хирургично отделение, било видно, че за първи път същият е диагностициран с подобни оплаквания преди петнадесет години. Оттогава и досега, същият е бил лекуван многократно. В хода на съдебното дирене не били ангажирани доказателства на И. да е отказвана специализирана медицинска помощ, а напротив, от приложените писмени доказателства се установявало, че на същия е оказвана такава в съответните отделения на СБАЛЛС в@7@ [населено място], в МВР –болница [населено място], провеждани са консултации с психолог, психиатър, невролог, осигурено му е съдействие за явяване пред ТЕЛК. Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът е приел за безспорно установено, че ищецът страда от психиатрично заболяване. Счел е обаче, твърденията за поставяне на неправилна диагноза и за провеждане на неадекватно лечение за неподкрепени с доказателства-въз основа на писмените доказателства /епикризи/ било видно, че всеки път лишеният от свобода е изписван с подобрене. Не били налице данни за съществено персистиране на симптоматиката. Съдът е намерил за недоказани оплакванията за неосигуряване адекватно медицинско обслужване, т.к. на И. е осигурявана редовно и методично специализирана спешна, профилактична, доболнична и болнична медицинска помощ в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение към местата за лишаване от свобода, в това число и медицинско освидетелстване. При тези обстоятелства, съдът е приел, че здравословното състояние на лишеният от свобода е следено и лекувано, като са полагани грижи от МЦ към затвора, а при необходимост и от други специалисти и в условията на СБАЛЛС и не е установено твърдяното от И. влошаване на психиатричния статус поради грешно диагностициране и неправилно лечение.

При съвкупната преценка на всички посочени обстоятелства, 18 състав на АССГ е приел, че не е налице незаконосъобразно поведение на ответника, в смисъла, който се твърди в исковата молба, в причинна връзка с което да са причинени вреди за ищеца, надхвърлящи обичайното ниво на дискомфорт от изтърпяване на присъдата лишаване от свобода, съответно не е налице надвишен критичен праг на строгост по изпълнение на наложеното наказание. Отчетени са проявните форми на заболяването на И., като е изведен извод, че не се установява това състояние да е в резултат от твърдяното незаконосъобразно поведение на ответника, още по- малко да се намира в пряка причинна връзка със същото. Предвид това и не е изпълнен състава на чл.285, ал.1 ЗИНЗС.

С тези мотиви едноличният състав на АССГ е намерил иска за неоснователен и

недоказан.

Съдът е приел за основателно възражението за изтекла погасителна давност на иска за причиняване на вреди за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г., поради което в тази част исковата претенция е отхвърлена като погасена по давност.

Настоящият касационен състав намира следното:

Съгласно чл.284, ал.1 от ЗИНЗС „Държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3“. Разпоредбата на чл.3 от закона предвижда, че „осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение“, като за нарушение се смята и „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Материалноправните предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на елементите на следния фактически състав:

- 1) незаконни действия и/или бездействия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;
- 2) реално претърпяна от ищеца вреда; и
- 3) пряка причинно - следствена връзка между горните две.

Липсата, на която и да е от тях обуславя липса на основание за ангажиране на отговорността на държавата.

Касационната инстанция намира за правилен извода на първоинстанционния съд за погасяване на иска по давност за посочения период, но приема, че решението е постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила.

Административният съд е провел едно съдебно заседание, на което е назначил за процесуален представител на ищеца К. И. адв.С. К. от САК. Въпреки изричната молба от лишеният от свобода от 18.12.2020г. /л.110/ да бъде призован и конвоиран за лично участие по делото, съдебното заседание е проведено без присъствието му. По делото е налично писмо изх.№ 443 от 15.01.2021г. от Началник затвора П., с което съдът е уведомен, че л.с.И. не може да бъде представен в АССГ на 27.01.2021г., т.к. същият има призовка за участие в съдебно заседание на 26.01.2021г. в Административен съд Пазарджик, която е получена по-рано. Независимо от това съдът е счел, че са налице процесуални предпоставки за даване ход на делото, дал е ход на делото, приключил е съдебното дирене, изслушал е страните и обявил, че ще се произнесе с решение в законовия срок. Съдът е следвало, съобразно молбата на л.с. И. да отложи делото, за да му даде възможност лично да участва в организиране на защитата си, както и да бъде предварително уведомен за назначаването на определения от САК служебен представител по реда на ЗПП. От данните по делото е видно, че Определение от 16.12.2020г., с което съдът е оставил без уважение исканията на И. за допускане на съдебномедицинска експертиза и разпит на свидетел, не е изпратено и съответно – връчено на лишения от свобода. Освен това, не

е ясно поради каква точно пречка не е доведен за съдебно заседание, което се е провело на следващия ден след участието на лишения от свобода в производство пред Административен съд- Пазарджик.

Изложеното налага да се приеме, че Съдът е формирал изводите си, без да е изяснил всички факти и обстоятелства от значение за изхода на спора.

Допуснатите от първоинстанционния съд процесуални нарушения са съществени, защото ограничават правата на ищеца и препятстват проверката относно приложението на материалния закон, и обосноваването на решението, като решаването на спора по същество от касационния съд би лишило страната от възможността да реализира правата си пред две съдебни инстанции.

Налице са касационни основания за отмяна на обжалваното решение по реда на чл. 221, ал. 2, изр.първо, предл.второ АПК. Налице са условията на чл. 222, ал. 2 АПК след отмяна на съдебното решение делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд, при спазване на указанията в настоящото решение. При новото разглеждане на делото Съдът трябва да извърши цялостна преценка на доказателствения материал и въз основа на тази преценка да формира изводи за основателност или неоснователност на исковата претенция за периода от 04.03.2015 г. до 05.08.2015 г. Решението в останалата част, в която иска е отхвърлен поради изтекла давност за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г. следва да бъде оставено в сила.

Съгласно разпоредбата на чл. 226, ал. 3 АПК по искането на страните за разноси ще се произнесе първоинстанционния съд при новото разглеждане на делото.

Така мотивиран, Административен съд София– град, X- и касационен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1108 от 22.02.2021 г., постановено по адм. д. № 2636/2020г. по описа на Административен съд-София град, в частта в която исковата претенция на К. Д. И. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е отхвърлена като неоснователна и недоказана за периода от 04.03.2015 г. до 05.08.2015 г. и ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг едноличен състав на Административен съд София – град при спазване на дадените указания в мотивите на решението.

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1108 от 22.02.2021 г., постановено по адм. д. № 2636/2020г. по описа на Административен съд-София град в останалата част, в която е отхвърлен предявения иск на К. Д. И. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г. поради изтекла давност.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.